Ключевые слова: *социокультурная глобализация, социокультурная динамика, общеевропейское образовательное пространство, межкультурная коммуникация, социокультурный компонент языковой личности.*

Makhinova M. Socio-cultural dynamics in the educational space of the UK.

The article is devoted to the problem of socio-cultural dynamics in the educational space of the UK. Analyzed the historical development of socio-cultural dynamics in the European educational space and the UK, the socio-cultural component of forming the language personality of a teacher in the context of the General concepts of speech activity.

Keywords: *socio-cultural globalization, socio-cultural dynamics, the all-European educational space, intercultural communication, socio-cultural component of language personality.*

УДК 371.134+372+004

Муковіз О. П.
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ДИСТАНЦІЙНИМ НАВЧАННЯМ У НЕПЕРЕРВНІЙ ОСВІТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті проаналізовано особливості системи управління дистанційним навчанням у неперервній освіті вчителів початкової школи, яка функціонує в Інтернеті на основі трьох контентів: WordPress, Moodle, PhpBB та "хмарних" технології Microsoft (http://sno.udpu.org.ua). Представлено структуру сайту системи неперервної освіти вчителів початкової школи та детально розкрито її зміст.

Ключові слова: *дистанційне навчання, дистанційний курс, система неперервної освіти вчителів початкової школи.*

Сучасна неперервна освіта складна, динамічна, саморозвиваюча система, яка тісно пов'язана із нововведеннями у державі, тому повинна розвиватися та вдосконалюватися, враховуючи об'єктивні взаємозв'язки з соціально-економічними процесами в Україні, мати спрямованість на виробництво та зростання суспільного добробуту.

Сьогодні неперервна освіта вчителів початкової школи в Україні перебуває у процесі суттєвих змін, коли в основу традиційної моделі навчання покладено динамічні технології дистанційного навчання. Їх застосування дозволяє досягти запланованих результатів тільки за надійного, безпечного та продуктивного управління.

Одним із головних завдань неперервної освіти вчителів початкової школи є забезпечення вільного та відкритого доступу до отримання знань із урахуванням потреб, здібностей та інтересів тих, хто навчається.

Проблема неперервної педагогічної освіти завжди була в полі зору науковців. Питанням впровадження дистанційного навчання в освітній простір приділяли увагу вчені О. О. Андреєв, Н. В. Жевакіна, О. В. Єльникова, В. В. Олійник, Є. С. Полат, С. А. Калашнікова, Л. М. Калініна, Г. О. Козлакова, Г. М. Кравцов, В. М. Кухаренко, П. В. Стефаненко, В. І. Солдаткін, Ж. В. Таланова, Б. І. Шуневич та ін.

Проте недостатньо науково обґрунтованими залишаються засади практичного управління дистанційним навчанням у неперервній освіті вчителів початкової школи.

Мета статті – проаналізувати особливості системи управління дистанційним навчанням у неперервній освіті вчителів початкової школи.

Система неперервної освіти вчителів початкової школи складається з програмної та методичної частин. програмна частина має такі основні модулі: модуль реєстрації, модуль "профіль", модуль керування, модуль розробки курсу, модуль організації навчальної та науково-методичної діяльності.

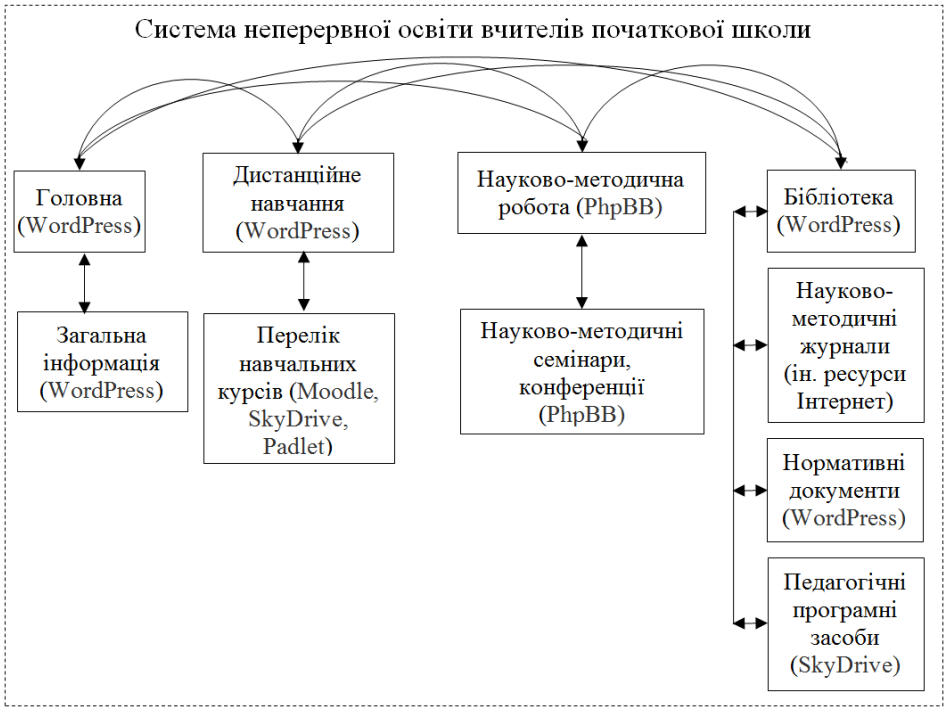

Рис. 1. Структура сайту системи неперервної освіти вчителів початкової школи

Зміст методичної частини сайту відображено в організації неперервної освіти вчителів початкової школи.

Щоб сторінки повною мірою були доступні користувачам, потрібна обов'язкова реєстрація на сайті.

1. Головна сторінка висвітлює загальну інформацію та новини на сайті системи неперервної освіти вчителів початкової школи (див. http://sno.udpu.org.ua).

2. Дистанційне навчання. Представлено понад 49 дистанційних курсів, розміщених у системі Moodle та розроблених відповідно до Положення про атестацію електронного навчального курсу на рівні ВНЗ та МОН України [1] (див. http://sno.udpu.org.ua/дистанційне-навчання).

Цю сторінку можуть відкрити користувачі, зареєстровані в системі дистанційного навчання Уманського державного педагогічного університету імені Пала Тичини (http://dls.udpu.org.ua). Вчителям початкової школи потрібно звернутися електронною поштою до адміністратора сайту (fpo_konf@mail.ua), який відкриє доступ до дистанційних курсів.

2.1. Дистанційні курси.

Для прикладу розглянемо структуру вікна дистанційного курсу "Сучасні інформаційні технології навчання" (див. рис. 2), що відповідає ролі автора курсу (або викладача), а також призначення його основних компонентів.

У верхній частині головного вікна системи під логотипом розташована панель навігації, що відображає місце знаходження користувача в ієрархії системи. За допомогою панелі навігації можна завжди побачити, в якому розділі знаходиться користувач, та перейти до попередньої сторінки.

Вікно дистанційного курсу складається із блоків. Залежно від ролі користувача та налаштувань обраного курсу в системі видимі ті чи інші блоки.

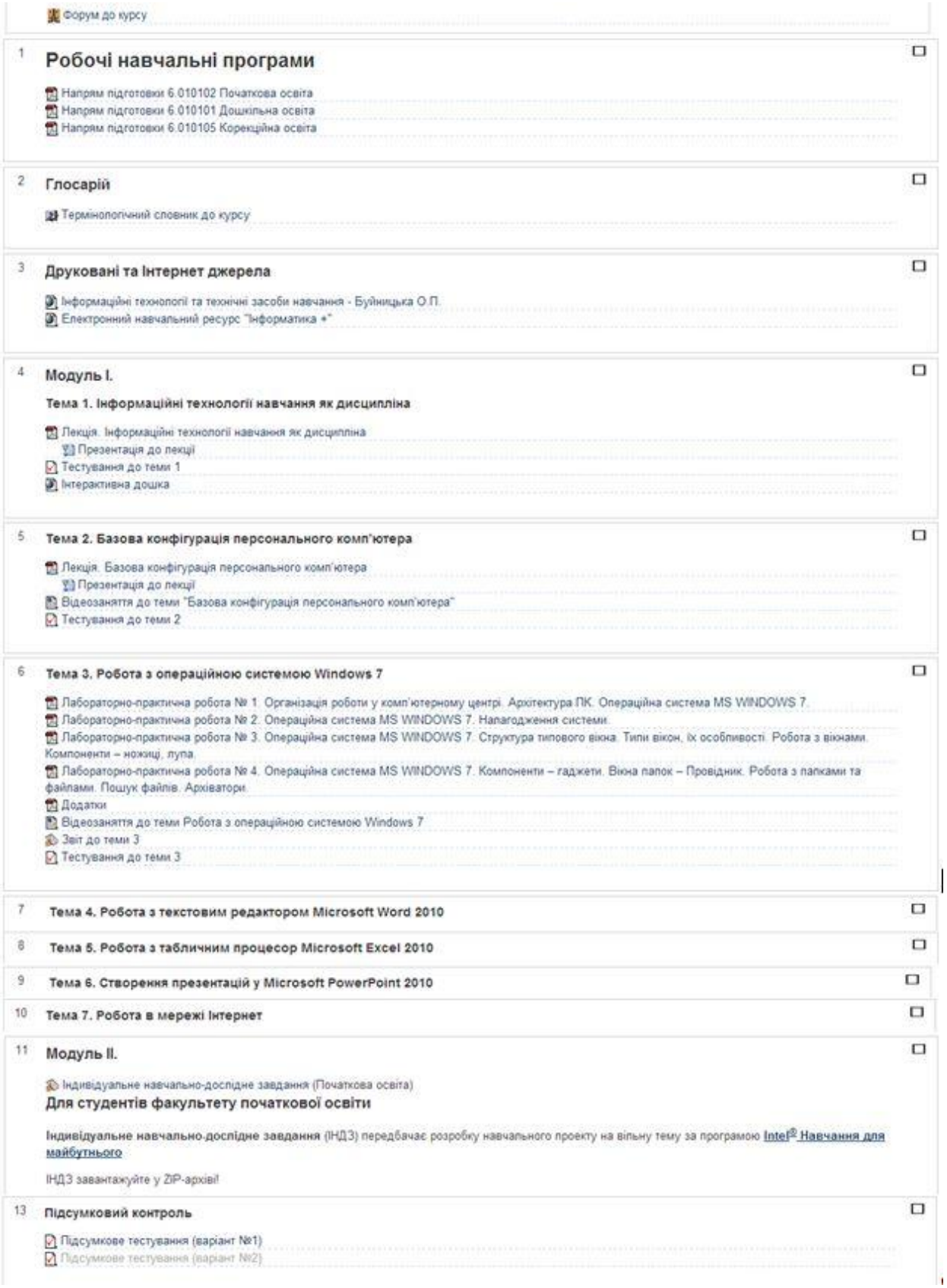

Рис. 2. Сторінка дистанційного курсу "Сучасні інформаційні технології навчання"

Блок – це група посилань, об'єднаних за певним категоріями. Користувач за бажанням може розгорнути чи згорнути блок, натиснувши на стрілочку або квадратик в правому куті блоку. Назва блоку відображається завжди.

Розглянемо детальніше призначення основних блоків у дистанційному курсі "Сучасні інформаційні технології навчання" (див. рис. 2).

На головній сторінці навчальної дисципліни висвітлено заголовки тем, зокрема:

2.1.1. Блок "Робочі навчальні програми". Користувачі можуть ознайомитися відповідно до свого напряму підготовки із робочою навчальною програмою дисципліни, клацнувши на неї мишкою. Її також можна завантажити у форматі PDF.

2.1.2. Блок "Друковані та Інтернет джерела". Додаткові веб-ресурси, які доповнюють та розширюють можливості дистанційного курсу.

2.1.3. Блок "Глосарій", або "Термінологічний словник до курсу" містить усі необхідні ключові слова навчальної дисципліни. Він передбачає перегляд дефініцій в алфавітному порядку та за допомогою спеціального пошуку.

2.1.4. Блок "Модулі". Дистанційний курс "Сучасні інформаційні технології навчання" передбачає опрацювання семи тем (+ модуль ІНДЗ). Тематику занять можна переглядати у вікні браузера або завантажувати у відповідних форматах (PDF, Word, PowerPoint, відео і т.п.). Тут є лекційний матеріал та супровідні презентації до нього, лабораторно-практичні роботи та відеозаняття до них, перевірка знань, умінь у вигляді тестів.

Розглянемо деякі із них. Наприклад, якщо натиснути на кнопку "Презентація до лекції", відкриється вікно, у якому можна ознайомитися з мультимедійним лекційним матеріалом.

Для перегляду відео потрібно натиснути на кнопку "Відеозаняття до теми…", після чого відкриється наступне вікно, у якому можна по черзі переглянути відеоролики, таким чином закріпити навчальний матеріал до теми.

Кнопка "Тестування" дозволяє перевірити рівень знань, умінь, навичок із відповідної теми та курсу в цілому. Часове обмеження у тестуванні можна виставляти різне залежно від кількості та складності запитань. Відзначивши правильну відповідь, користувач отримує один бал, за успішно складений тест – 10 балів, кількість спроб – одна. Наявність додаткової спроби знижує оцінку на один бал.

2.1.5. Блок "Індивідуальне навчально-дослідне завдання" передбачає розробку навчального проекту на вільну тему за програмою Intel® Навчання для майбутнього.

Виконання цього модуля розпочинається заняттям на тему "Робота з текстовим редактором Microsoft Word 2010", на якому студенти визначаються з ІНДЗ (тематикою та останнім терміном здачі). Виконане ІНДЗ відправляється викладачеві у вигляді прикріпленого файла-архіва з повідомленням.

2.1.6. Блоки "Форум" та "Чат" є інтерактивними засобами комунікації між учасниками дистанційного курсу.

Повідомлення у форумі в чомусь схожі на поштові – кожне з них має автора, тему та зміст. Принципова властивість форуму полягає в тому, що повідомлення в ньому об'єднані в треди (від англ. thread – "нитка"), коли відповідь приєднується до вихідного повідомлення. Послідовність таких відповідей на запитання створює тред. Отже, форум схожий на деревовидну структуру, що складається із тредів.

Форуми є потужним інструментом комунікації викладача зі студентами та студентів один із одним. Це асинхронний тип спілкування, що дозволяє не поспішати з формулюванням відповіді, яка може бути надана будь-коли.

Повідомлення у форумі зберігаються в різних форматах та можуть містити прикріплені файли. Студент, який вивчає дисципліну, автоматично підписаний на форумі та отримує копії всіх нових повідомлень на свою електронну пошту.

Структура форуму:

– обговорення (навчальні теми) – в кожному із модулів створено теми для обговорень. Зрозуміло, що викладач дистанційного курсу повинен слідкувати за ними та суворо модерувати (перевіряти, схвалювати, видаляти);

– відповіді – за кожною навчальною темою зав'язується дискусія, в процесі якої студенти обмінюються своїми знаннями та пишуть коментарі.

Ще одним важливим елементом у дистанційному курсі є чат – "Інтерактивна дошка" – ресурс Padlet від Microsoft. Вона встановлена під кожною темою та дозволяє вести спілкування як у синхронному, так асинхронному режимі. За наявності веб-камери учасники дистанційного курсу можуть бачити та чути один одного. Цей ресурс дозволяє також зберігати повідомлення із прикріпленими файлами для наступних переглядів.

2.1.7. Блок "Останні новини" містить посилання на останні новини дистанційного курсу, які автоматично поновлюються на головній сторінці. Вони показують, що відбулося на дистанційному курсі з моменту останнього відвідування користувачем, включаючи нові повідомлення, замітки про додавання користувачів і т. п.

2.1.8. Блок "Налаштування" є основним засобом управління навчанням у межах дистанційного курсу. Розглянемо коротко призначення основних пунктів цього блоку (див. рис. 3).

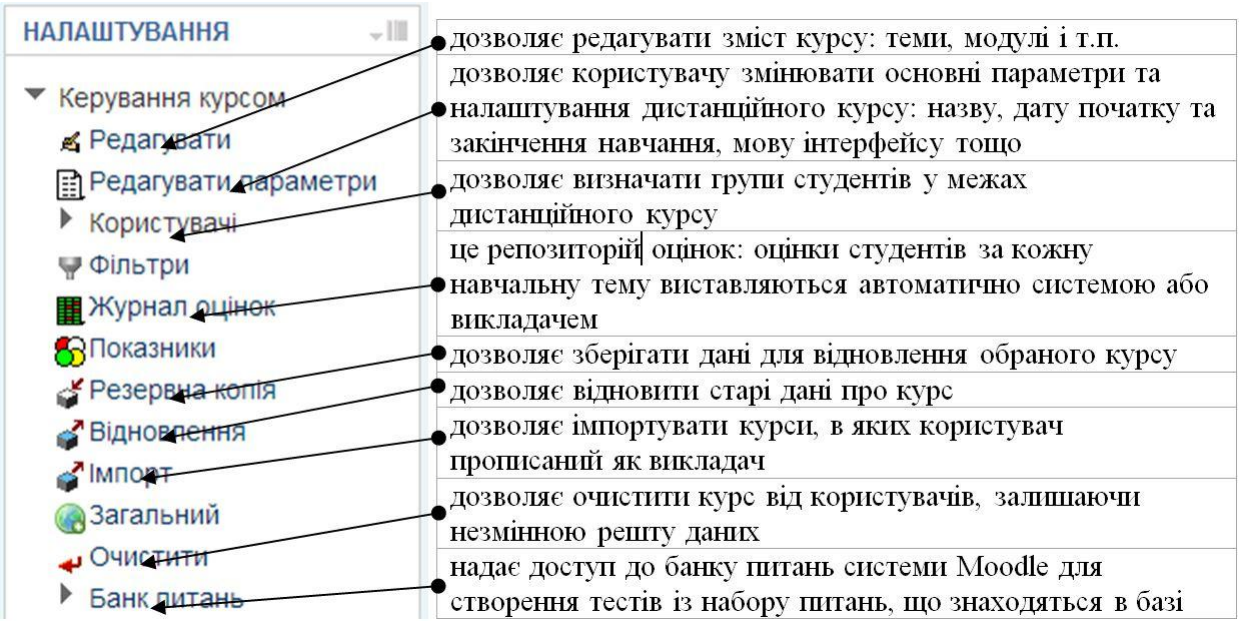

Рис. 3. Вікно налаштування

2.1.9. Блок "Календар" показує всі події, що стосуються дистанційного курсу. Події можуть бути додані до календаря. Вони можуть бути як для окремих користувачів (синій колір), так і для груп (жовтий колір) або для всього курсу (рожевий колір). Якщо додати закриття дат для форумів, питань і т. п., то вони будуть відображатися на календарі. У календарі рамкою виділена поточна дата, а також кольором виділяються дати з запланованими подіями (тест, звіт і т. п.). Викладач курсу може ввести інформацію про події для всіх користувачів, які вивчають навчальну дисципліну, або лише студентів певних груп.

Додаткові блоки дистанційного курсу можна додавати до головного вікна залежно від налаштування системи Moodle.

3. Науково-методична робота передбачає організацію та проведення щорічної Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції "Неперервна педагогічна освіта в Україні: стан, проблеми, перспективи" (див. http://sno.udpu.org.ua/blog/). Результати цієї конференції відображено на цій сторінці.

Оголошення про проведення Інтернет-конференції здійснюється через списки розсилки та через запрошення на сайті конференції тощо. Тези або статті автори оформляють за певними правилами (див. http://sno.udpu.org.ua/правила-форуму). Наукова дискусія (обговорення доповідей та виступів) учасників здійснюється в дистанційному режимі з робочих місць або місць проживання учасників. Обговорення статей організовується через розміщення відгуку на статтю або за допомогою зворотного зв'язку через електронні адреси авторів. Матеріали Інтернет-конференції редколегія друкує у збірнику тез.

Отже, головним науковим результатом технології проведення Інтернет-конференції, орієнтованої на вчителів початкової школи, є реалізація чотирьох цільових установок: публікація, навчання, організація наукової комунікації та створення постійно функціонуючого наукового співтовариства.

4. Бібліотека складається із трьох додаткових сторінок (див. http://sno.udpu.org.ua/sample-page):

– "Науково-методичні журнали" – представлено понад 38 електронних видань з посиланням на інші ресурси Інтернет (див. http://sno.udpu.org.ua/журнали);

– "Нормативні документи" – відображено основні документи, якими повинен керуватися вчитель початкової школи (див. http://sno.udpu.org.ua/нормативні-документи);

– "Педагогічні програмні засоби" – доступна для завантаження велика колекція комп'ютерних програм для підтримки навчального процесу в початковій школі (див. http://sno.udpu.org.ua/педагогічні-програмні-засоби).

Висновки. Отже, створення системи неперервної освіти вчителів початкової школи є відповіддю сучасної освітньої системи на потреби інформаційного суспільства при підготовці фахівців.

Успішне використання системи неперервної освіти вчителів початкової школи залежить від їх рівня володіння інформаційними технологіями навчання, засобами дистанційної підтримки та від методичних рекомендацій для роботи з нею.

Перспективним у подальшому нашому дослідженні є розробка методики дистанційного навчання в системі неперервної освіти вчителів початкової школи

Використана література:

1. Положенню про атестацію електронного навчального курсу на рівні ВНЗ та МОН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mon.gov.ua/images/gr/obg/2010/08_06_10.pdf

References:

1. Polozhennyu pro atestaciyu elektronnogo navchal`nogo kursu na rivni VNZ ta MON Ukrayiny` [Electronic resource]. – Access: http://mon.gov.ua/images/gr/obg/2010/08_06_10.pdf

Муковоз А. П. Система управления дистанционным обучением в непрерывном образовании учителей начальной школы.

В статье проанализированы особенности системы управления дистанционным обучением в непрерывном образовании учителей начальной школы, которая функционирует в Интернете на основе трех контентов: WordPress, Moodle, PhpBB и "облачных" технологиях Microsoft

(http://sno.udpu.org.ua). Представлена структура сайта системы непрерывного образования учителей начальной школы и подробно раскрыто его содержание.

Ключевые слова: *дистанционное обучение, дистанционный курс, система непрерывного образования учителей начальной школы.*

Mukoviz Oleksii. System of Distance Learning Education Management in Continuous Training of Primary School Teachers

The article presents the analysis of peculiarities of system of distance learning education management in continuous training of primary school teachers, which functions in the Internet on the base of three contents: WordPress, Moodle, PhpBB and cloud technologies Microsoft (http://sno.udpu.org.ua). It also presents the structure of the web-site of continuous training of primary school teachers and reveals its content in detail.

Keywords*: distance learning, distance learning course, system of continuous training of primary school teachers.*

УДК 502:504

Онопрієнко В. П., Клименко Г. О.
Сумський національний аграрний університет

КОНЦЕПЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І "ВРАЗЛИВІ ТОЧКИ" БІОСФЕРИ ПЛАНЕТИ

Стаття присвячена проблемам становлення концепції екологічної безпеки і, зокрема, виділені вразливі компоненти біосфери планети. На прикладі Сумської області проілюстровано основні аспекти охорони рідкісних видів рослин, як фундаментальної складової біосфери планети.

Ключові слова: *екологічна безпека, рідкісні види рослин.*

Наукові дослідження, що виконуються протягом періоду з кінця XIX століття по сьогодні, з усією переконливістю показали, що розвиток людської цивілізації нерозривно пов'язаний з біосферою нашої планети. Біосфера створює умови необхідні для життєдіяльності людей, забезпечує багатьма видами ресурсів, вона формує екологічне середовище, в якому проходив і проходить розвиток людського суспільства. Поза цього екологічного середовища неможливе існування людства.

При повному усвідомленні цих істин людство допустило розвиток таких процесів, які спровокували глобальну екологічну кризу і поставили під загрозу прогресивний розвиток цивілізації. На рубежі XX і XXI століть міжнародна громадськість і уряди більшості країн світу усвідомили небезпеку безконтрольного порушення природного середовища та біосфери і прийняли ряд важливих міжнародних угод, спрямованих на забезпечення екологічної безпеки людства.

В Україні поштовхом до початку роботи над проблемами екологічної безпеки стала схвалена Верховною Радою в 1997 році "Концепція національної безпеки України". Це концепція включила, зокрема, положення про науково обгрунтовані нормативи природокористування, контроль за станом навколишнього середовища, виявлення та усунення загроз здоров'ю населення України, ліквідацію наслідків шкідливих упливів промислового та сільськогосподарського виробництва на природне середовище. Цей документ орієнтував також на більш якісне виконання Закону України 1991 року "Про охорону навколишнього природного середовища" [1]. Дослідницька та практична робота в цьому напрямі отримала додатковий стимул у 2007 році прийняттям ще одного важливого